

Vern Fosenhalvøya
v/Oddvar Dahl
7194 Brandsfjord

Brandsfjord 24.04.09

Norges Vassdrags- og energidirektorat
v/ Siv Sannem Inderberg
Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

UTTALELSE FRA VERN FOSENHALVØYA TIL NYE
TRASÈALTERNATIV OG TILLEGGSUTREDNINGER FOR
420 KV NAMSOS - ROAN

Vern Fosenhalvøya (VFH) er i utgangspunktet fornøyd med at NVE har krevd tilleggsutredninger etter innspill ved forrige høringsrunde.

VFH viser til forrige høringsrunde for 420 kV Namsos – Roan hvor organisasjonen gikk i mot utbyggingen av kraftlinjen. Det ble også krevd at all konsesjonsbehandling burde stanses inntil det forelå en samlet plan for vindkraftutbygging på Fosenhalvøya. Man påpekte at man ikke var fornøyd med de krav NVE hadde satt til utredninger og heller ikke med de utredningene som var gjort i konsekvensutredningen for 420 kV Namsos-Roan.

VFH er en interesseorganisasjon som arbeider for å bevare natur-, bo-, og livskvalitet på Fosenhalvøya. VFH skal påvirke til at det ikke blir nedbygd uberørte naturområder til vindkraftverk, kraftlinjer og veier.

Med over 2000 underskrifter på oppropet ”Stopp vindkraftindustriens rasering av Fosenhalvøya” (Se vedlegg 1) har VFH en solid folkemasse som er enige i følgende folkekrav:

- *Bevar naturområdene på Fosenhalvøya for fortsatt mulighet for aktivt, fritt og engasjerende friluftsliv i uberørt natur.*
- *Stans videre naturødeleggelser gjennom vindkraftindustri i konsesjonssøkte og meldte prosjekt på Fosenhalvøya.*
- *Nei til utbygging av 420 kV hovedkraftgate gjennom verdifull natur og høyt elskede friluftsområder på Fosenhalvøya.*
- *Ja til videre forskning på utnyttelse av miljøvennlige energiresurser, i samspill med naturen.*

HOVEDKONKLUSJONER FRA UTTALELSEN

- **VFH mener tilleggsutredninger og feltundersøkelser som er foretatt er mangelfulle. VFH ønsker at det foretas bedre visualiseringer langs hele kraftlinja, og at konfliktene mellom kraftlinja og friluftslivskvalitetene i de berørte naturområdene blir bedre dokumentert og utredet.**
- **VFH mener det i sammenheng med konsesjonssøknaden om 420 kV Namsos – Roan også bør foretas utredninger av sumvirkninger ved forskjellige utbyggingsscenarioer for vindkraftverk på Fosenhalvøya som kraftlinja vil kunne forløse.**
- **VFH ser at noen trasèalternativ kan være formildende på konfliktgrad for noen berørte interessenter, men at det likevel vil være svært konfliktfulle traseer. VFH vil gjøre det klart at kraftlinja blir svært konfliktfull langs store deler av strekningen, uansett hvilke trasèvalg som velges underveis.**
- **VFH mener 420 kV-linja faller innenfor kategorien av inngrep som forringer verneverdiene for landskap og friluftsliv og vanskeliggjør reindrift i nedbørsfeltet av de varig vernede elvene Steinsdalselva og Hofstadalselva. Siden kraftlinja ikke er nødvendig for landets krafttilførsel vil den dermed være i strid med verneverdiene i vassdraget.**
- **420 kV-linja vil være i klar strid med retningslinjene for å bevare det uberørte villmarkspreget i Dåapma-området.**
- **VFH mener konsesjonssøknaden for 420 kV Namsos – Roan bør avslås. Linja er for konfliktfull langs omsøkte linjetrasè, og kraftlinjas formål vil legge beslag på ytterligere verdifulle naturområder på Fosenhalvøya i form av mulig realisering av en rekke konfliktfulle vindkraftverk.**

GENERELT

Statnetts konsesjonssøknad på 420 kV Namsos – Roan kommer som et resultat av at man trenger kraftige nettførsterkninger hvis det skal realiseres ytterligere vindkraftprosjekter på Fosenhalvøya. Det finnes ingen andre grunner til at kraftlinjen skal bygges. Hvis kraftlinja bygges vil det bli et press på å realisere mest mulig vindkraftverk i regionen, for å forsvare de store kostnadene ved å bygge ut 420 kV Namsos - Roan. Dette er en av hovedgrunnene til at kraftlinja og ytterligere satsning på vindkraft vil bli ekstra konfliktfull på Fosenhalvøya.

VFH er svært kritisk til prosessen rundt vindkraftsatsningen i Norge. Vi er bekymret over at politikere og presse har blitt blendet av den ufortjente symbolkraften vindmøller på norske fjell har blitt tildelt her i landet. Politikere og presse har i svært liten grad vært i stand til å sette seg inn i landvindkraftens store konfliktnivå kontra alternativenes bedre løsninger.

VFH mener bestemt at man bør satse på andre klimatiltak før man bygger ned inngrepsfri og verdifull natur i Norge. Norges kystnatur blir benevnt som *den siste villmark*, og på Fosenhalvøya har man til nå klart å bevare store deler av denne villmarken. Her er unike naturområder med stort mangfold av naturkvaliteter. Disse naturområdene står nå i fare for å bli berørt av irreversible menneskelige inngrep og omgjort til industrilandskap.

VFH viser til *STOPP rasing av Kysten* sitt brev til Olje- og Energidepartementet 27.11.09, hvor organisasjonen viser til at vindkraft på land kommer nederst på deres prioriteringsliste over klimatiltak Norge bør satse på i tiden som kommer. (Se vedlegg 2) VFH støtter argumentasjonen og vurderingene gjort i dette brevet og i denne prioriteringslisten.

TILLEGGSUTREDNINGER

VFH mener tilleggsutredningene som er foretatt for konsesjonssøknaden er mangelfulle og for dårlige. Deler av tilleggsutredningene virker flere steder å vitne om slett og ufullført arbeid. Utredningene er provoserende lesning for oss som har lokal kjennskap til området og dets friluftskvaliteter, naturkvaliteter og mangfold.

Utredningene som omhandler biologisk mangfold er for mangelfull. Det er brukt 2 dager til feltarbeidet, noe som er for lite. Det er spesielt viktig at det brukes bedre tid til registrering av fugler. Fugler kan ha både sesong og årsmessige variasjoner i forhold til området.

Utredningene virker fastlåst på de tidligere registrerte hekkelokaliteter av eks. Hubro og Hønsehauk. Under feltarbeidet bør det også fokuseres på om artene har flyttet lokalitet, eller at det har kommet nye lokaliteter i området eller områdets umiddelbare nærhet.

Det anbefales å gjøre feltarbeid flere ganger gjennom året. Ved å registrere arter gjennom alle årstider, får man et helhetlig samfunnsøkologisk bilde av området. For å registrere lokkerop fra Hubro, bør man være ute i felten å lytte i februar og mars. Det bør utredes bedre på spillplasser hos Storfugl. Utredningene som er foretatt i juni, vil ikke finne eventuelle nye spillplasser i området. Hvis man skal registrere spillplasser er tidsperioden 15.april-5.mai en aktuell periode. Det er ikke gjort i utredningen om biologisk mangfold i forhold til dette. Kollisjonsfaren med kraftlinjen er stor når tiur er på tur til spillplassen i mørket kl. 04.00 på morgenen. Storfugl har dagsbeiteområder som kan være flere km unna spillplassen.

Kollisjonsfaren fra Hubro er også stor på grunn av at den jakter i mørket. Den er stor og har relativt brede vinger som også vil øke kontakten med en kraftlinje.

VFH stiller seg meget kritisk på tidsbruken som er gjort under feltarbeidet på biologisk mangfold. Det ser ut som det er en stor hastesak å få unna feltarbeidet fortrest mulig sånn at det er mindre sjanse for å finne hekkende rødlistede fuglearter.

Det finnes mange måter for å utøve og nyte friluftsliv, det skal man akseptere, og det er kjempeflott at ulike friluftformer kan utøves innenfor samme område. Det er mange kvaliteter å sette pris på ved naturområdene på Fosenhalvøya, noen av kvalitetene vi i VFH setter spesielt stor pris på er muligheten til å utøve friluftsliv i områder hvor tekniske og menneskelige inngrep er svært få eller helt fraværende. Vi setter veldig stor pris på muligheten av å bevege oss i villmarksområder hvor vi ikke ser mange spor av menneskelig aktivitet på lange avstander. Det er i slike uberørte områder man virkelig kan nyte naturens kvaliteter og dens nært helbredende effekt på en stressende hverdag i storsamfunnet. Med de unike kvaliteter man finner i Fosenhalvøyas innholdsrike villmarksområder som strekker seg fra fjord til fjell, har Fosenhalvøya veldig stor verdi både nasjonalt og internasjonalt. Fosenhalvøya er et eldorado for å utøve og nyte friluftsliv.

VFH mener visualiseringer og utredninger som er foretatt i veldig liten grad tar verdiene og kvalitetene av friluftsliv på alvor. Vi ønsker langt bedre visualiseringer av traselinjene. Dette både langs områder som er velbrukte utfartsområder og områder som er mindre brukt av massene, men som kanskje innehar enda høyere kvaliteter for friluftsfolk som setter pris på å utøve friluftslivet over lengre turer og over større områder med mer boltreplass.

Vi mener kravet er relevant da bilder ofte gir sterke inntrykk på folk. Det er ikke alle som orker eller ser seg råd i å lese igjennom hele saksdokumenter, men som i stedet blir fort igjennom og leser overskrifter, ingresser og ser på bildene for å danne seg sitt helhetsinntrykk.

Vi mener bedre visualiseringer vil få flere folk til å se konfliktene ved 420 kV Namsos – Roan, og at de dermed kanskje vil sette seg nærmere inn i saksdokumentene. Dette mener vi kan bidra til at folk, politikere og presse blir mer opplyst om omfanget av inngrepene.

Vi ser blant annet at linjetraseene over områdene mellom Osen og Roan bare visualiseres med en tegnet strek på et flyfoto. Dette er svært beklagelig, her må det bedre visualiseringer til for at dimensjonene på linjen kommer frem og at omfanget av inngrepene i disse flotte naturområdene kan synke inn hos publikum. De kritikkverdige mangler ved visualiseringene gjelder ikke bare for dette området, men er gjennomgående for hele linja fra start til endestasjon. Visualiseringer er altfor dårlige, for få, og ofte tatt på for lang avstand og er derfor lite egnede til å presentere linjens og inngrepets omfang.

I vedlegg 3 har vi lagt ved noen bilder tatt fra hyttefelt ved Vassdølin i Osen kommune. Disse bildene har blitt animert for å vise hvordan kraftlinjen vil bli synlig om den skulle komme langs trasè 3.3. Bildene er ikke ment som offentlige visualiseringer, og de animerte trasèlinjene trenger ikke å treffe 100 % på riktig sted. Vi bemerker at bildene ikke er ment for å påvirke til at trasèvalg 3.0 over Sandvatna skal velges i stedet, da vi mener begge traseene vil være svært konfliktfulle. Sandvatna er et populært fritidsområde tilrettelagt for utøving av friluftsliv, det er et hytteområde ved vannet, verneverdig skogsområde og Sandvassetra har selv en kulturhistorisk verdi. Bildene legges ved for å påpeke at det burde vært foretatt bedre visualiseringer av kraftlinjen generelt langs hele linjetrasèen og kanskje spesielt i dette området med mange berørte hyttebrukere.

KRAV OM UTREDNING AV SUMVIRKNINGER

Det finnes ikke annet behov for utbygging av 420 kV kraftlinje gjennom flott og uberørt natur mellom Namsos og Roan enn ved utbygging av ytterligere vindkraftproduksjon i regionen. Hvis kraftlinja blir tildelt konsesjon vil den åpne for utbygging av svært konfliktfylte vindkraftanlegg i flotte og unike naturområder. Hvis 420 kV-linja kommer og flere vindkraftprosjekter blir realisert, må disse også tilknyttes strømmettet. Da trengs det flere tilførselslinjer frem til trafostasjonen på Roan, og det er fare for at noen av disse bl.a. vil bli parallellført langs deler av traseen for 420 kV-linja.

VFH mener det foreligger nok dokumentasjon for NVE til å gi avslag på konsesjonssøknad for 420 kV Namsos – Roan. Vi mener NVE må kreve utredninger av sumvirkninger ved forskjellige utbyggingsscenarioer for vindkraftverk på Fosenhalvøya, som kraftlinja vil kunne forløse, før NVE evt. kan gi en konsesjon til kraftlinja.

VFH vil ikke akseptere at en konsesjon til kraftlinjen vil bli brukt som brekkstang og pressmiddel for at konfliktfylte vindkraftplaner skal bli tildelt konsesjon og bli realisert.

NYE TRASÈALTERNATIVER

Kraftlinja vil bli svært konfliktfull langs store deler av strekningen uansett hvilke av de ulike trasevalg som velges. Selv om vi ser at ulike trasevalg vil ha en formildende effekt på konfliktgrad for enkelte berørte interessenter i noen områder, er de samme trasevalgene likevel meget konfliktfylte. Det er umulig å finne traseer for en 420 kV kraftlinje som ikke blir konfliktfylte for verdiene og kvalitetene i naturområdene den er ønsket lagt gjennom. Vern Fosenhalvøya ønsker derfor ikke å gå nærmere inn på anbefaling av trasevalg, men anbefale at konsesjonssøknaden blir avslått.

420 KV I STRID MED VERNEVERDIENE FOR VARIG VERNA VASSDRAG

420 kV-linja er planlagt i nedbørsfeltet for Steinsdalselva som er varig vernet, dette på strekningen fra Meungan, ved grensen med Nord- Trøndelag, til Geilvassnova, ved grensen mellom Osen og Roan kommuner. Inngrep som foringer landskaps- og friluftslivsverdier i nedbørsfeltet vil være i strid med verneverdiene i vassdraget. Det er viktige utfartsområder som er mye brukt både sommer som vinter for lokalbefolkningen i regionen, men også relativt mye brukt av andre tilreisende.

I strekningen fra Geilvassnova, ved kommunegrensen Osen – Roan, til Roan trafostasjon vil linjen ligge i nedbørsfeltet til Hofstadalselva, som også er varig vernet. Inngrep som foringer landskaps- og friluftslivsverdier og vanskeliggjør reindrift i nedbørsfeltet vil være i strid med verneverdiene i vassdraget. Området er mye brukt til rekreasjon og er viktig for reindriften. Det er også stor fare for det biologiske mangfold ved trafostasjonen som er planlagt like ved Hofstadalselva.

Stortinget har forutsatt at verneverdiene i verna vassdrag skal søkes ivaretatt også mot andre inngrep enn kraftutbygging. For verneplan I og II er det vektlagt landskapsopplevelse, friluftsliv og urørhet, samt reindrift uten nærmere utdyping. Inngrepet i nedbørsfeltet skal vurderes ut fra et samlet utbyggingsalternativ. Linjen har ikke en egennytte men vil være en del av en større utbygging med vindkraftverk og forsyningslinjer inn til trafostasjonen. Samlet vil dette skape store vansker for reindriftnæringen på Fosenhalvøya. Kvaliteten på friluftsoopplevelser og rekreasjonsmuligheter i områdene vil sterkt forringes. Deler av nedbørsfeltet som i dag oppfattes som uberørt vil bli sterkt negativt påvirket visuelt.

420 kV-linja Namsos – Roan er ikke ei linje som er nødvendig for landets krafttilførsel. Verneverdiene i nedbørsfeltene for Steinsdalselva og Hofstadalselva skal derfor vurderes som viktigere enn behovet for den omsøkte kraftledning etter Stortingets forutsetninger.

420 KV I STRID MED RETNINGSLINJENE FOR DÅAPMA-OMRÅDET

Det indre Dåapma-området er en del av et større felles fjellområde som er viktig for reindrift, landbruk og som rekreasjons- og friluftsområde. Området er et av få store kystnære villmarksområder som i stor grad er uberørt av tekniske inngrep så langt sør på norskekysten.

Dåapma-området er et samarbeid mellom 5 nabokommuner samt fylkeskommunene i Nord- og Sør-Trøndelag hvor det er en felles forståelse for at Dåapma-området skal være et uberørt villmarksområde fritt for nye inngrep, men at det i området skal være mulig å drive næring på naturens premisser. Det er utarbeidet felles retningslinjer for det indre Dåapma-området. Retningslinjene skal også være retningsgivende for områder utenfor det indre området når det vil berøre områdets uberørte villmarkspreg.

Sitat fra retningslinjene: ” *Dåapma-området skal i størst mulig grad være et uberørt villmarksområde fritt for nye inngrep. Villmarksområdet skal utgjøre et kvalitetsprodukt for kommunene og skal ikke forringes som rekreasjonsområde, kjerneområde for reindrift og annen næringmessig bruk i området i dag.* ”

Ei kraftlinje med dimensjonene som 420 kV-linja vil ved trasèalternativ 3.5 gå i randsonen av det indre område, eller som omsøkt trasèalternativ 3.4 ligge innenfor det definerte indre området. Begge disse trasèalternativene vil være i klar strid og helt uakseptable tekniske inngrep i et område som er definert som villmarksområde.

KONKLUSJON

Vern Fosenhalvøya mener det foreligger nok dokumentasjon til at Statnetts søknad om konsesjon for 420 kV Namsos – Roan bør avslås. Linja er for konfliktfull langs omsøkte linjetrasè, og kraftlinjas formål vil legge beslag på ytterligere verdifulle naturområder på Fosenhalvøya i form av mulig realisering av en rekke konfliktfulle vindkraftverk.

For Vern Fosenhalvøya

Oddvar Dahl, leder
7194 Brandsfjord
Telefon 975 35 045
dahlund@online.no

og

Mads J. Astorsen, nestleder
7740 Steinsdalen
Telefon 971 66 129
mastorsen@vernfoesen.org

WWW.VERNFOSEN.ORG